

Funerair Erfgoed

Bijdrage 1

door Jan Olsen

In het kader van de opstap naar een werkgroep funerair erfgoed te Melle starten wij met een reeks korte bijdragen over merkwaardige grafmonumenten op het kerkhof gelegen rond de Sint-Martinuskerk en de gemeentelijke begraafplaatsen te Melle en te Gontrode. Met de werkgroep willen wij op termijn komen tot een betere kennis van wat aan funerair erfgoed te Melle en Gontrode nog aanwezig is en bovendien meer aandacht vragen voor de instandhouding en verzorging van waardevolle grafmonumenten.

In de zijgevels van genoemde parochiekerk zijn een aantal stenen grafplaten, ten dele stammend uit de periode van het oud kerkgebouw (dus van vóór 1841) aangebracht. Sommigen zijn door de tand des tijds nog maar moeilijk leesbaar, u zult

dit merken op de hier afgedrukte foto's, bij bepaald zonlicht en weersomstandigheden kan met enige inspanning toch nog een en ander lezen. Behoudens wat speurwerk in onze documentatie beschikken wij gelukkig in het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum ook over de boeken "Graf-en Gedenkschriften der Provincie Oost-Vlaanderen" samengesteld onder de leiding van Philippe Blommaert en uitgegeven in de periode 1860-70. In deze vierdelige uitgave is een ruime bijdrage voorzien in verband met Melle en het heeft ons mee op weg kunnen helpen. De Gentenaar P. Blommaert leefde van 1808 tot 1871, hij was jurist, filoloog, historicus, dichter en uitgever van middelnederlandse literaire teksten. We kennen hem ook als een voortrekker binnen de Vlaamse beweging en hij was tevens als liberaal partijpolitiek actief. Zo zetelde hij een tijd als gemeenteraadslid te Gent en als lid van de Oost-Vlaamse Provincieraad.

Als we naar het voorportaal van het kerkgebouw kijken en we nemen de zijgevel aan onze rechterkant dan ontwaren we een eerste ingemetselde grafsteen gehouwen uit blauwe hardsteen. Uit het grafschrift weten we dat een zekere Mr. **Wacrenier** overleden was in 1845. Blijkbaar was hij afkomstig uit Henegouwen en er waren oorspronkelijk in het graf ook andere familieleden bijgezet, mogelijks zijn weduwe. Petrus Wacrenier was bij zijn overlijden 65 jaar en zag dus omstreeks 1780 het levenslicht. Hij was gehuwd geweest met Theresia De Beer (dochter van Joannes Franciscus en Catharina Theresia Deltour), overleden te Gent op 30 mei 1840. Van zijn zoon Joannes weten we uit de parochieregisters van de Sint-Martinuskerk te Melle dat hij overleed op 31 juli 1872, dit op 56-jarige leeftijd en naar we konden nalezen op zijn doodsbrief (die zich in onze collectie bevindt) te Gent. Uit dit laatste document vernamen we ook dat een tweede dienst werd gehouden in de Sint-Michielskerk te Gent op 12 augustus 1872. De begrafenis zelf werd te Melle gecelebreerd op 3 augustus 1872.

Bovenaan ontwaren we een kruisbeeld (Christelijk symbool voor Christus overlijden) gekruist met een anker (verbeeldt de hoop, de zekerheid, hier in een nakend hiernamaals, een beter leven na de dood) omcirkeld door een ourobolos, een slang die zichzelf in de staart bijt, symbool voor de eeuwige kringloop in de natuur, kan ook uitgedrukt worden in volgend gezegde 'Mijn einde is het begin.'.

De afkorting D.O.M. staat voor Deo Optimo Magister (God de allerhoogste) of Dominus omnium magister (God is heer over alles). De letters R.I.P. vormen de afkorting van 'resquiescant in pace' (= dat ze rusten in vrede).

De plaat onder voorgaande herinnert ons aan het overlijden van Gaspard **Buysse**, zoon van Egidius. Hij was bij leven advocaat bij de Raad van Vlaanderen en overleed te Gent op 4 november 1798 (periode van het oude kerkgebouw), hij was gehuwd met Catharina Petronella De Beer (dochter van Guilelmus en Isabelle Verheecken en afkomstig uit de Sint-Niklaasparochie te Gent), die op haar beurt overleed te Melle op 25 februari 1818.

Verderop bemerken we de grafplaat van Livinus Franciscus **de Lantsheere**, geboren te Gontrode op 24 augustus 1743 en overleden te Melle op 2 april 1797. Hij was getrouwd met Berlindis Rollier, afkomstig van Smeerebbe, dochter van Gaspar en Catharina Haeck. L. F. de Lantsheere was griffier bij de schepenbank van de parochies Melle en Gentbrugge, die toen ressorteerden onder het in 1682 tot markiezaat verheven Land van Rode. Berlindis Rollier (1736-1802) was de tante van Josse Rollier (1768-1841), die burgemeester was te Melle van 1801 tot 1803 en aldus eveneens tante van diens broer Emmanuel Rollier (1770-1851) bekend boerenkrijgslider (zie ook De Gonde jg. 21 -1993- nr. 1; Jan Olsen, 'Broer van boerenkrijgslider ooit burgemeester te Melle', p. 20 e.v.). B. Rollier was eveneens de overgroottante van Constance Van Kerckhove, de echtgenote van André Wauters (1833-1912) die het omwalde kasteel Steenbeke (het gewezen goed te Peteghem) op Melle Vogelhoek bewoonden en mede aan de basis lagen van de oprichting van de kapel aldaar en het Sint-Franciscusinstituut (zie ook De Gonde jg. 31 -2003- nr. 1, Henri Braeckman, 'Kerk O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen Melle-Vogelhoek', p. 3 e.v.) laatste kwart van de 19de eeuw. De Wautersdreef aldaar is naar hem overigens genoemd toen het gebied er verkaveld werd na Wereldoorlog I.

Boven de letters D.O.M. is een gevleugelde zandloper gegraveerd. De zandloper staat hier voor de dood, duidende op de kortstondigheid van het leven en op het gestadig naderen van het stervensuur (soms wordt een zandloper ook afgebeeld met twee verschillende vleugels, een vogelvleugel en een van een vleermuis, deze wijzen op het vlieden van de tijd, zowel overdag als 's nachts).

Op de grafsteen zijn drie van zijn kinderen vermeld, namelijk: Maria Leonora (gedoopt te Melle op 17 oktober 1773 en overleden in 1781), Joanna Theresia (gedoopt te Melle op 5 februari 1775 en overleden op 24-jarige leeftijd op 4 november 1797), Gaspar Charles (gedoopt te Melle op 2 december 1779 -als peter van hem fungeerde de hierboven vermelde Gaspar Buysse!- en overleden 26 september 1833, oud 53 jaar) en Sophie Rosalia (gedoopt te Melle op 6 juni 1778).

Een volgende grafplaat herinnert ons aan het overlijden van een zekere **Van Praet**, we lezen: Coleta Ceci Van Praet, weduwe van mijnheer B. (Bernardus) H. Van der Heeren, overleden te Gent op 10 maart 1835 in de leeftijd van 78 jaar.

